

Risale-i Nur'da İlm-i Muhit'in Delilleri

Bilindiği üzere, adem-i mutlak/mutlak yokluk, yoktur.

“Çünkü bir ilm-i muhît var. Hem daire-i ilm-i îlâhînin harici yok ki, bir şey ona atılsın. Daire-i ilim içinde bulunan adem (yokluk) ise, adem-i haricîdir ve vücud-u ilmîye (ilmî varlık) perde olmuş bir ünvandır. Hatta bu mevcudat-ı ilmiyeye, bazı ehl-i tahkik “a’yân-ı sâbite” (eşyanın ezelden beri Allah’ın ilminde sabit olan mahiyetleri) tabir etmişler. Öyleyse, fenâya gitmek (yok olmak), muvakkaten haricî libasını çıkarıp, vücud-u mânevîye ve ilmîye girmektir. Yani, hâlik (yok olanlar) ve fâni olanlar, vücud-u haricîyi bırakıp, mahiyetleri bir vücud-u mânevî giyer, daire-i kudretten çıkıp daire-i ilme girer.”¹ Yani Cenâb-ı Hakk’ın ilim dairesine dâhil olurlar.

İlm-i muhit'in olduğuna delilleri Üstad Şuâlar adlı kitabında 11 maddede belirtmiştir.

Birinci delil: Yaklaşık 1.200.000 çeşit varlıklarda (bitki-hayvan olarak) görülen mükemmel ölçülü yaratılış bir muhit ilme işaret eder. İşte bu ölçülü düzgünlük, mizanlı intizam, ihatalı bir ilme şahadet eder.

İkinci delil: Kâinattaki bütün sanatlı varlıklarda, az-çok, atomdan-güneş sistemine kadar her şeyde düzgün bir ölçü ve birbirine uygun bir intizamlı işleyiş, açıkça muhit bir ilme işaret eder.

Üçüncü delil: Kâinattaki bütün varlıklardaki yaratılışlar, işler, değişiklikler, görevlendirmeler ve onların bu dünya hayatından ayrılışlar, ölümleri ve her birinin ve kendi nevinin tesadüfe imkânı olmayan faydalarının olması gösterir ki muhit ilim sahibi birisinin tarafından yapılmaktadır.

Dördüncü delil: Her canlı ve şuur sahibinin tek tek ve bütün nevilerin hem kendilerine hem nevilerine hem de genel sisteme muhit faydalarının olması açıkça muhit bir ilim Sahibini göstermektedir. Her canlıyı görür, bilir ve neye ihtiyacı var bilir, anlar ve onlara tam zamanında ve ummadığı yerlerden vermesi her şeyi bilir bir muhit ilme sahip Âlim olan Allah’ı gösterir.

Beşinci delil: Bütün bitki, çiçek ve ağaçların şekillerinin farklılığı, kokuları, sayıları, renkleri ve özelliklerinin farklılığı her şeyi her birini bilerek yaratan ve hayatını devam ettiren bir muhit ilim sahibini göstermektedir.

Altıncı delil: Bir meyveli ağaca ve bir insana baktığımızda görülür ki; hiçbir ressam gerçeğinin aynısı yapamaz. O ağacın ve insanın iç-dış özelliklerini, miktarlarını yapabilmesine, her azasını uygun bir kalemle çizmesine imkân var mıdır? Bunlar hepsi sınırsız bir ilim sahibini gösterirler. Bu ilim her bir fertte gözüktüğü gibi bütün nevilerde (yaklaşık 1.200.000 nev) aynı ölçülülükle gözükmektedir.

Yedinci delil: Çok önemli hikmetler için belirsiz olan bütün varlıkların ecelleri ezeli kader defterinin sayfalarında yazılıdır. Ne öne gelir ne de geri kalır. Ve bunların hepsi Cenâb-ı Hakk'ın muhit ilminin kapsamındadır.

Sekizinci delil: Aynı şekilde çok önemli hikmetler için belirsiz olan bütün varlıkların rızıkları ezeli kader defterinin sayfalarında yazılıdır. Ne fazla verilir ne de az verilir. Ve bunların hepsi Cenâb-ı Hakk'ın muhit ilminin kapsamındadır. Hem yedinci hem de sekizinci deliller, bir Rezzak-ı Âlim-i Rahim'in varlığını açıkça gösterir.

Dokuzuncu delil: Her san'atlı yaratılan varlıkların suretlerinde görülen güzellikler, azalarındaki maharetler, mükemmellikler, yaratıcılarının mükemmel san'atkârlığını ve iline kör olan gözlere bile göstermektedir.

Onuncu delil: Her bir çiçeğin, kuşun, hayvanın, meyvenin ihtimamlı bir şekilde, süslü ve ölçülü yaratılması da muhit bir ilim sahibini açıkça göstermektedir.

On birinci delil: Her şeyi kapsayan bir bilginin gözüktüğü bir beceri-maharetle özellikle hayat sahibi varlıkların kolaylıkla, bir anda, birçok yerde düzgün, ölçülü ve diğerlerinden farklı yaratılmaları nihayetsiz bir ilim ve san'atı gösteriyor.

“Allah'ım, Efendimiz Muhammed'e, O'nun (asm) Âl ve Ashâbına, Senin bildiğin (ilm-i muhitindeki) şeyler sayısınca ve Senin mülkün devam ettiği sürece daimî salât ve selâm eyle.

Allah'ım, Efendimiz Muhammed'e (asm), O'nun (asm) Âl ve Ashâbına, ezelden ebede kadar, Senin ilminde var olan şeyler sayısınca salât ve selâm eyle.” 2

Dipnotlar:

1- Mektubat, 99. yeni tanzim.

2- Delâilî'n Nur'dan.